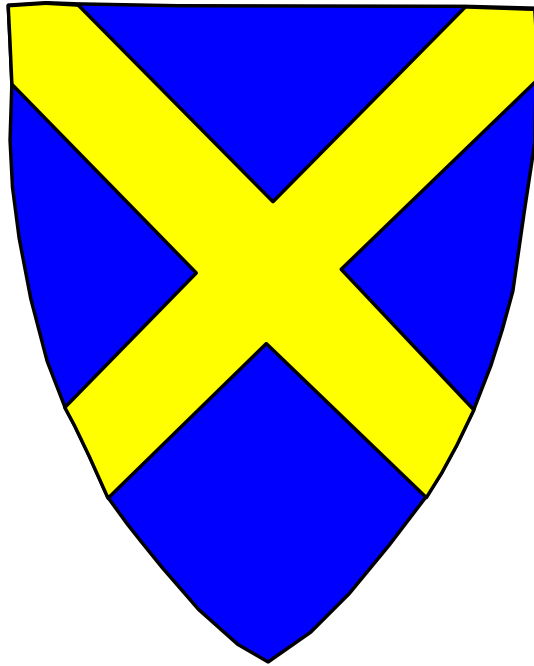

Krødsherad kommune

Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2018 – 2022

**Planforslag til
høring og offentlig ettersyn**

1. SAMMENDRAG

Hovedmålet i Krødsherads kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2018 – 2022 er:

Hele Krødsherads befolkning er fysisk aktiv gjennom daglige gjøremål, egenorganisert aktivitet og deltakelse i organisert idrett og friluftsliv.

Det innebærer at det stimuleres til-, og legges til rette for at befolkningen velger å være fysisk aktiv som en naturlig del av hverdagen.

Krødsherad kommune har et stort potensiale for å tilrettelegge for fysisk aktivitet. Store deler av Krødsherads befolkning er også fysisk aktive. Det er bra. Men også her hos oss har vi ulike utfordringer både med å legge til rette for-, og motivere alle grupper av befolkningen. Disse utfordringene må vi arbeide sammen for å møte. Både idretten, næringsliv/arbeidsliv og kommunen har mye å bidra med slik at den enkelte velger en sunn og aktiv livsstil. Aktiv livsstil gir økt livsglede.

Gode muligheter for fysisk aktivitet er viktig for hver enkelt av oss og for lokalmiljøet.

- Er det tilrettelagt for at vi kan gå eller sykle til og fra skole og jobb?
- Har vi tilgang til turområder i nærmiljøet?
- Innbyr barnehagenes og skolenes uteområder og nærområder til fysisk aktivitet?
- Finnes det aktivitetstilbud tilrettelagt for ulike aldersgrupper?
- Har vi nærmiljøanlegg som stimulerer til egenorganisert aktivitet?

Dette er noen sentrale spørsmål. Å gi gode svar krever stor innsats og god planlegging, og ikke minst vil det forde et godt samarbeid mellom kommunen, frivilligheten og næringslivet.

Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2018-2022 avløser tilsvarende plan for perioden 2013 – 2017.

Anleggsutviklingen, dvs. utbygging og rehabilitering av anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet, vil fortsatt være viktig. Gode anlegg er imidlertid bare ett av flere virkemidler for økt fysisk aktivitet. Planen fokuserer derfor også på tiltak som er aktivitetsfremmende, som både kommunen og frivillige lag/foreninger initierer.

Det koster å bygge anlegg, og det koster å drifte anlegg. Det er derfor viktig å stille seg spørsmålet om hvilke typer anlegg for idrett og fysisk aktivitet som det er viktig at finnes i ethvert lokalsamfunn, hvilke type anlegg som bør finnes i enhver kommune, men også hvilke typer anlegg som regioner samarbeider om på tvers av kommunegrenser. Det vil være naturlig at Regionrådet for Midt – Buskerud deltar i løpende vurderinger knyttet til disse spørsmålene.

Siste del av plandokumentet er kommunens handlingsplan for anlegg, både ordinære anlegg og nærmiljøanlegg. Handlingsplanene er delt opp i en prioritert og en uprioritert del. Den prioriterte delen danner grunnlag for årlig søknad om spillemidler. Krødsherad kommunestyre foretar hvert år en rullering av planen. Tiltak fra uprioritert liste kan ved den årlige rulleringen løftes opp til prioritert liste.

2. INNLEDNING

Fysisk aktivitet er viktig for å ta vare på og for å bedre den psykiske og fysiske helsen. Regelmessig fysisk aktivitet bedrer den fysiske formen, og gjør oss mer rustet til å mestre hverdagens krav og utfordringer.

Å drive fysisk aktivitet er et personlig valg. Enkeltindividet har selv hovedansvaret for helsa si. Det skal ikke være kommunen som er ansvarlig for at Krødsherads innbyggere er fysisk aktive. Likevel er det i et folkehelseperspektiv helt åpenbart i samfunnets interesse at befolkningen holder seg i form. Derfor ønsker Krødsherad kommune, gjennom støtte til anlegg og drift, å legge forholdene best mulig til rette for at innbyggerne skal velge å være fysisk aktive. Det er et viktig mål at alle grupper i befolkningen har gode muligheter til å utøve slik aktivitet - nært der de bor.

Og så er det svært gledelig at frivilligheten, gjennom både organiserte og uorganiserte aktiviteter, oppfordrer og stimulerer innbyggere i alle aldre til å være fysisk aktive. Dette er et samspill som må pleies og utvikles.

2.1 BAKGRUNN FOR PLANEN

Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2018-2022 er en revisjon av kommunedelplanen som ble vedtatt av kommunestyret i 2013. Planen skal være et politisk og administrativt verktøy for å styre utviklingen av anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet i kommunen.

Kulturdepartementet har i sin veileder Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet (revidert 2015) anbefalt at planen bør inneholde:

- Målsetting for kommunens satsing på idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv
- Målsetting for anleggsutbygging og sikring av arealer for idrett og friluftsliv
- Resultatvurdering av forrige plan, med statusoversikt
- Analyse av langsiktige og kortsiktige behov for både anlegg og aktivitet
- Det skal gjøres rede for sammenhengen med andre planer i kommunen
- Prioritert handlingsprogram for utbygging av idretts- og friluftsanlegg
- Oversikt over forventede kostnader til drift og vedlikehold av planlagte anlegg
- Uprioritert liste over langsiktige behov for anlegg
- Lokalisering av eksisterende og planlagte anlegg, områder for friluftsliv og arealbehov for planlagte anlegg og friluftslivsområder bør framgå av relevante kart

Planen skal dessuten tilfredsstillere Kulturdepartementets minstekrav for søknader om spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Det kreves fra departementet at kommunene har en plan for idrett og fysisk aktivitet og at alle anlegg som søker spillemidler er tatt inn i denne.

Anleggsutbyggingen er gjenstand for klare behovsvurderinger og planen skal følge opp langsiktige strategier og prioriteringer slik at en unngår at prioriteringer blir foretatt ut fra kortsiktige behov og særinteresser.

I tillegg til å være en plan for anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet, legges det stor vekt på tiltak for å opprettholde og øke den fysiske aktiviteten i befolkningen. Aktivitet, egenorganisert så vel som organisert, er det endelige målet.

Det er derfor et mål at kommunedelplanen skal bidra til:

- Økt fysiske aktivitet i Krødsherad kommune
- Fremme folkehelsearbeidet i kommunen
- Samordne og koordinere både innad i kommunen og overfor andre aktører som lag, foreninger og ulike offentlige etater
- Legge føringer for å sikre arealer for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv
- Avklare oppgaver, ansvar og økonomiske forpliktelser ved utbygging, drift og aktiviteter.

2.2 PLANPROSESS

Kommunestyret i Krødsherad vedtok 22. februar 2018 (K.sak 11/18) planprogram og framdrift av arbeidet med revisjon av Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2018-2022.

Planarbeidet er gjennomført i henhold til plan- og bygningsloven. Varsel om oppstart av planarbeidet er annonsert i lokalpressen og på kommunens hjemmeside. Brev med informasjon og invitasjon til å komme med innspill både til planprogram og selve plandokumentet er sendt aktuelle lag/foreninger innen idrett og friluftsliv. Det er også gjennomført informasjons- og dialogmøte om planen. På bakgrunn av innspill, er så selve plandokumentet utarbeidet av administrasjonen. Det er så sendt på høring til alle relevante instanser, samt lagt ut på offentlig høring i tråd med Plan og bygningslovens bestemmelser. Kommunens Ungdomsråd, samt i Råd for eldre og funksjonshemmede er også gitt anledning til å uttale seg om plandokumentet.

3. UTVIKLINGSTREKK OG FØRINGER

3.1 GENERELLE UTVIKLINGSTREKK

Samfunnsendringer over tid har gjort oss til et mere stillesittende folk. Kravet til daglig fysisk aktivitet er redusert. Fysisk inaktivitet kan føre til overvekt og helseplager, og dette er i ferd med å utvikle seg til et ikke ubetydelig helseproblem. Den kanskje største gevinsten ved fysisk aktivitet ligger i den helsefremmende og forebyggende funksjonen, både for fysisk og psykisk helse. Undersøkelser, både nasjonale og internasjonale, viser en klar sammenheng mellom helsetilstand på den ene siden og utdanning, økonomi og sosial posisjon på den andre siden. Forskning peker på at sosiale ulikheter i helse har vært økende de siste tiårene. Å redusere helseforskjellene i befolkningen er derfor et viktig samfunnsanliggende.

Regelmessig, moderat fysisk aktivitet fremmer livskvalitet og helse, og gir dokumentert positiv helseeffekt og redusert risiko for utvikling av en rekke "vondter" og plager.

Forholdet mellom idrett, egenorganisert fysisk aktivitet og kommersielle interesser er endret. Tidligere foregikk det meste av treningen i idrettens og idrettslagenes regi. I dag er trening på egen hånd den viktigste treningsformen, tett fulgt av private helse- og treningsstudio. Fra 1989 til 2011 gikk bruken av treningsstudio opp fra 5 til 18 prosent mens aktiviteten i idrettsanleggene har gått ned fra 17 til 6 prosent.

3.2 UTVIKLINGSTREKK I KRØDSHERAD

Det er gledelig å registrere at mange av Krødsherads innbyggere er fysisk aktive. Det være seg på ski, på sykkel, til fots (med dansesko, joggesko eller fjellstøvler) eller i kajakk. Om målet er ei postkasse eller om det er selve aktiviteten, er underordnet. Det er gleden av -, og nytten ved å være fysisk aktive som er det viktige. Og ikke minst; følelsen etterpå.

Det publiseres jevnlig data innen ulike kategorier for kommunene i Norge. Disse er dels basert på spørreundersøkelser, dels på statistikk. To av de ferskeste gir følgende «diagnose» for Krødsherad:

Folkehelseprofil 2018

Folkehelseprofil utarbeides årlig av Folkehelseinstituttet for alle kommuner i Norge. Folkehelseprofilen er et bidrag til kommunenes arbeid med å skaffe oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne.

Noen av indikatorene i Folkehelseprofilen 2018 for Krødsherad viser:

- Forventet levealder for menn er signifikant lavere enn landet som helhet.
- Forventet levealder for kvinner er ikke signifikant forskjellig fra landsgjennomsnittet.
- Omfanget av psykiske symptomer/lidelser for aldersgruppa 15 – 29 år er signifikant høyere enn for landet som helhet.
- Omfanget av muskel- og skjelettplager for hele aldersgruppa 0 – 74 år er signifikant høyere enn for landet som helhet.
- Antall nye tilfeller av lungekreft er signifikant høyere enn for landet som helhet.

Ungdata 2017

Ungdata er en lokal levekårsundersøkelse rettet mot aldersgruppa 13 – 18 år. Undersøkelsen inneholder spørsmål om en rekke temaer som gjelder ungdoms liv og livssituasjon, og gir et godt innblikk i hvordan det er å være ung i Norge. Ungdata ble sist gjennomført i 2017. Fra Krødsherad deltok 67 ungdommer i aldersgruppa 13 – 15 år. Det utgjør en svarprosent på 96 %.

Fra noen av svarene framgår:

- 75 % sier de deltar i organiserte fritidsaktiviteter. (Nasjonalt 65 %)
- 64 % sier de er fornøgd med helsa si. (Nasjonalt 71 %)
- 77 % sier de trener, organisert eller uorganisert, minst en gang pr. uke. (Nasjonalt 81 %)
- 11 % sier de opplever å ha fysiske plager (nakke, skulder, ledd, muskler, hjertebank, hodepine, magesmerter) hver dag. (Nasjonalt 13 %)
- 5 % sier de er mye plaget av depressive symptomer. (Nasjonalt 12 %)

3.3 SENTRALE FØRINGER

En rekke Stortingsmeldinger, sentrale handlingsplaner og lover omtaler "gevinsten" av en befolkning som velger å være fysisk aktive:

- St.meld. 26 (2011 – 2012) «Den norske idrettsmodellen»
- St.meld. 18 (2015 – 2016) «Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet»
- Handlingsplan for fysisk aktivitet 2005-2009 – "Sammen for fysisk aktivitet"
- St. meld. nr. 16 (2002-2003) "Resept for et sunnere Norge"
- Lov om folkehelsearbeid (2012)
- Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv. En satsing på friluftsliv i hverdagen 2014 - 2020. (2013)

Idrett og fysisk aktivitet for alle innebærer at staten gjennom sine virkemidler skal legge til rette for at alle som ønsker det skal ha mulighet til å delta i idrett og/eller drive egenorganisert fysisk aktivitet.

Følgende overordnede mål er satt for den statlige støtten til idrettsformål:

- Alle skal ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon.
- Den frivillige, medlemsbaserte idretten skal sikres gode rammevilkår for å gi grunnlag for et omfattende og inkluderende aktivitetstilbud. Det legges særlig vekt på å utvikle attraktive tilbud til barn og ungdom.
- Samfunnet skal være godt tilrettelagt for egenorganisert fysisk aktivitet.
- Toppidretten skal styrkes ut fra dens rolle som identitetsskaper og dens bidrag til en positiv prestasjonskultur i det norske samfunnet.

Den statlige friluftslivspolitikken har følgende nasjonale mål:

- Alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og naturen ellers.
- Områder av verdi for friluftslivet skal sikres og forvaltes slik at naturgrunnlaget blir tatt vare på.
- Allemannsretten skal holdes i hevd.
- Planlegging i kommuner, fylker og regioner skal medvirke til å fremme et aktivt friluftsliv og skape helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlige nærmiljø.

3.4 REGIONALE FØRINGER

- Regional plan for universell utforming (2011)
- Strategi for folkehelse i Buskerud: "Gode og aktive dager for alle i Buskerud" (2010)
- Strategi for idrett og friluftsliv i Buskerud. Vedtatt 2014

Buskerud fylkes visjon for idrett og friluftsliv er at «alle skal ha mulighet til å oppleve aktivitetsglede».

3.5 FØRINGER I ØVRIGE KOMMUNALE PLANER OG DOKUMENTER

Følgende kommunale plandokumenter er hensyntatt i planarbeidet:

- Kommuneplanens arealdel 2012 – 2024. Vedtatt 2013.
- Forvaltningsplan for Norefjell friluftsmark 2017 – 2022

- Kommunedelplan for stier og løyper på Norefjell. Vedtatt 2013.
- Kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Krødsherad kommune. Behandlet 2018

Det ble i 2016 vedtatt en "Kommunal planstrategi for Krødsherad kommune 2016 – 2020". Av denne framgår at følgende planer med relevans til "Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet" skal revideres eller utarbeides i perioden:

- Kommuneplanens samfunnsdel
- Tverrsektoriell folkehelseplan
- Kommunedelplan for Norefjell
- Overordnet plan for helse, sosial og omsorg
- Oppvekstplan
- Trafikksikkerhetsplan
- Områderegulering Krøderen sentrum
- Områderegulering Noresund sentrum

Krødsherad kommunes visjon er: Vår framtid - mitt ansvar

Det innebærer at Krødsherad skal være en levende, trygg, optimistisk og romslig kommune

- som leverer gode fellestjenester i alle livets faser til innbyggerne sine.
- som stimulerer til utvikling, nytenkning og nyskaping og gir gode vekstvilkår for enkeltmenneskers kreative idèer
- som forventer engasjement fra beboerne sine

Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet er underordnet kommuneplanens samfunnsdel og det er viktig at disse samordnes, slik at vedtatte visjoner, mål og strategier i kommuneplanarbeidet gjenspeiles i Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet. Denne planen er dessuten en tematisk plan - uten juridisk binding - når det gjelder disponering av arealer. Arealbehov for anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet som dokumenteres her, må derfor innarbeides i kommuneplanens arealdel. Det er også nødvendig at den økonomiske delen av planen innarbeides i løpende budsjetter og økonomiplaner.

4. RESULTATVURDERING AV FORRIGE PLAN

Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2013 – 2017 stilte spørsmålet "Hvor vil vi med idrett og fysisk aktivitet i Krødsherad?"

Plandokumentet slo fast:

"En aktiv befolkning bidrar til både bedre helse og større trivsel, derfor må det tas hensyn til alle aldersgrupper og aktivitetsnivåer. I tillegg til den organiserte idretten er tilrettelegging for fysisk aktivitet i nærområdene svært viktig. For å aktivisere hele befolkningen må man tenke i små målestokker. Lokale utendørs møtested, turstier og skiløyper gir trivsel og øker den fysiske aktiviteten i bygda. Områder for skileik, sykkel, lekeplasser, tilrettelegging for de eldre langs strandområdene rundt Kryllingheimen osv. er også typiske eksempler på slike anlegg."

4.1 STATUSOVERSIKT SPILLEMIDDELFINANSIERTE ANLEGG

Status for anlegg beskrevet i plandokumentet for perioden 2013 – 2017

Anlegg	Søker/eier	Nyanlegg/ rehabilitering	Gjennom- ført	År	Finansiert fra spillemidler
O – kart Norefjell Sør	Modum O - lag	Nyanlegg	Ja	2013	137.000 kr
Svømmehall Noresund	Krødsherad kommune	Rehabilitering	Ja	2016	2 900.000 kr
Lysløype Noresund	Krødsherad Idrettslag	Rehabilitering	Nei		
Krøderen idrettsplass.	Krødsherad kommune	Rehabilitering/ oppgradering	Ja	2017	1 000.000 kr

Friidrettsbane Noresund	Krødsherad kommune	Rehabilitering/ oppgradering	Nei		
Utvidelse av lysløype Krøderen	Krødsherad idrettslag	Rehabilitering	Nei		
Rulleskiløype Krøderen	Krødsherad Idrettslag	Nyanlegg	Nei		
Hinderløype Noresund	Krødsherad kommune	Nyanlegg	Nei		
Hinderløype Krøderen	Krødsherad idrettslag	Nyanlegg Nærmiljø	Ja	2015	44.000 kr
Kunstgressbane Noresund stadion	Krødsherad kommune	Nyanlegg	Nei		
Langrennsanlegg på Norefjell		Nyanlegg	Nei		
Rehabilitering Krødsheradhallen	Stiftelsen Krødsheradhallen	Rehabilitering	Ja)*1	2018	121.000 kr
Opparbeiding av stier og løyper på Norefjell	Infrastrukturfond Norefjell	Nyanlegg	Ja	2013 - 2017	Finansiert uten spillemidler
Opparbeiding og merking av stier og løyper i hele bygda.	«God tur» / Krødsherad idrettslag	Nyanlegg	Ja	2013 - 2017	Finansiert uten spillemidler
O-kart gropterreng Kløftefoss	Modum O - lag	Revisjon	Nei		
O-kart Vestre Snarum – Korsbøen – Glesnemoen	Modum O - lag	Nyanlegg	Nei		
O-kart Kløftefoss	Modum O - lag	Revisjon	Nei		

*1: Rehabilitering av Krødsheradhallen er delt i to faser:

1. Nytt tak. Arbeidet utført 2017. Totalkostnad 402.500 kr. Delfinansiert med 121.000 kr i spillemidler 2018.
2. Nytt sportsgulv + rehabilitering av garderobebygget. Kostnadsestimat 4 000.000 kr. Gjennomføring av fase 2 planlegges fra 2019.

Krødsherad kommunestyre rullerer årlig den prioriterte lista med tanke på søknad om spillemidler til anlegg. Tiltak fra uprioritert liste kan ved den årlige rulleringen løftes opp til prioritert liste.

Krødsherad har pr. 2018 fått godkjent og finansiert alle sine innsendte søknader om spillemidler.

4.2 STATUSOVERSIKT ØVRIGE TILTAK

Fra planperioden 2013 – 2017 er det i tillegg vel verdt å omtale følgende tiltak som ikke er finansiert med ordinære spillemidler, men som i betydelig grad stimulerer til økt fysisk aktivitet i bygdas befolkning:

- «Postkasseturer». Krødsherad Idrettslags trimgruppe har satt opp postkasser med turbøker på 17 ulike topper/utsiktspunkter i bygda. Disse er tilgjengelige både sommer og vinter. Dette tiltaket har generert stor aktivitet og hyppig deling av turopplevelser på sosiale medier.
- Turveier på Norefjell. Infrastrukturfond Norefjell har oppgradert til sammen 12 kilometer av løypenettet på Norefjell fra å være stier til å bli tilrettelagte turveier. Dette har åpnet muligheten for også å kunne ta seg fram med rullestol, barnevogn eller sykkel. Tilretteleggingen muliggjør at det tidlig på vinteren kan kjøres opp skiløyper i traseene. I tillegg er bygget en gapahuk på Kjærlighetshaugen nær Leppejuv. Dette er et populært turmål både sommer og vinter.
- Merkede turstier og sykkelløyper. I regi av «God tur – prosjektet» er det i Krødsherad blåmerket en rekke turstier. Informasjon om-, og beskrivelse av turene, med kart, høgdeprofil og bilder, er tilgjengelig på www.ut.no Det er også laget prospektkort som beskriver en del av disse turene.

- Innkjøp av ny løypeprepareringsmaskin. Maskinen er hovedfinansiert og eies av Krødsherad kommune. Den er delfinansiert og disponeres av Krødsherad Idrettslag. Benyttes til oppkjøring av skiløyper nede i bygda og i Holleia.
- Krødsherad kommunestyre har i sak 42/18 vedtatt å søke ordningen «Nyskapende aktivitetsarealer» om midler til aktivitetspark/skatepark på Krøderen. Krødsherad kommune bevilger 1 mil. kr. til prosjektet.

5. STATUS OG UTFORDRINGER

5.1 BEFOLKNINGSSAMMENSETNINGEN I KRØDSHERAD

Tabellen under er hentet fra Statistisk sentralbyrå og viser status 01.01.2018, samt prognoser for utviklingen i perioden 2020 – 2040 ved alternativ MMMM (middels nasjonal vekst).

ÅR	0 - 5	6 – 15	16 – 19	20 – 44	45 – 66	67 – 79	80 +
2018	162	239	90	721	720	294	117
2020	175	259	92	684	709	325	113
2025	143	277	113	700	541	408	141
2030	138	275	123	749	704	327	184
2035	138	262	113	711	723	390	226
2040	143	258	108	732	740	369	269

Prognosen beskriver en endring i befolkningens alderssammensetning:

ÅR	Andel av befolkningen i aldergruppa 0 – 19 år	Andel av befolkningen i aldergruppa 20 - 66 år	Andel av befolkningen i aldergruppa 67 + år
2018	21,0 %	61,5 %	17,5 %
2020	22,3 %	59,1 %	18,6 %
2030	21,4 %	58,1 %	20,5 %
2040	19,4 %	56,2 %	24,4 %

5.2 ORGANISASJONER OG SAMMENSLUTNINGER SOM LEGGER TIL RETTE FOR IDRETTS- OG FRILUFTSLIV I KRØDSHERAD

- **Krødsherad idrettslag (KIL) Stiftet 1895**
Laget har 550 medlemmer. Driver organisert aktivitet, hovedsakelig for barn og unge, men også for voksne, innenfor følgende grupper: fotball, friidrett, alpint, langrenn, håndball, trim, styrke og idrettsskole. Arrangør av Norefjellrennet og Norefjellmarsjen. Tilrettelegger for «postkasseturer». Medarrangør av Xterra. Eier Skinnesmoen.
- **Krødsherad skytterlag**
Laget har 117 medlemmer. Målgruppe barn/unge og voksne. Eier og driver Langerud skytesenter. Deltar i og arrangerer stevner.
- **Krødsherad jeger- og fiskerforening**
Laget har ca. 86 medlemmer. Deltar i og arrangerer stevner. (Trap)
- **Krødsherad Travselskap**
Laget har ca. 40 medlemmer. Er i prosess om sammenslåing med Prestfoss travselskap.
- **Norefjell Golfklubb. Stiftet 1993**
Klubben har 404 medlemmer. Driver 18 hulls golfbane.
- **Norefjell Sykkelklubb. Stiftet 2004**
Laget består av 54 medlemmer. Målgruppe ungdom og voksne.
- **Krødsherad LHL.**
Laget består av 55 medlemmer. Ukentlig trim og sosialt samvær. Målgruppe voksne.
- **Modum O-lag.**
Utvikler kart og legger til rette for orienteringsaktivitet i Krødsherads nærområder.

- **Den Norske Turistforening**
  - DNT Ringerike: Legger til rette for aktivitet og fellesturer. Eier og driver koier i Holleia og på Vikerfjell
  - DNT Drammen og Omegn: Legger til rette for aktivitet og fellesturer. Eier og driver Høgevardehytta.
- **Friskliv i Krødsherad**
Drives av kommunefysioterapeut. Friskliv er en forebyggende og helsefremmende tjeneste, hvor man kan få hjelp til å endre levevaner.
- **Volleyballgruppe.**
Gruppen har ca 15 medlemmer. Leier tid i idrettshallen for trening. Arrangerer sommercup og romjuls cup. Målgruppe ungdom og voksne.
- **Krødsherad Seniordansgruppe**
Gruppen har 14 medlemmer. Ukentlig aktivitet med dans og trim.
- **Stiftelsen Krødsheradhallen.**
Eier og driver Krødsheradhallen. Tilbyr rimelig halleie til idrettslagets aktiviteter.
- **Norefjell Skisenter**
Kommersielt selskap som drifter heiser og alpin - nedfarter på Norefjell

I tillegg er det privat initierte og organiserte grupper innen trim, "hopp og sprett" og Zumba.

5.3 STATUS FYSISK AKTIVITET

Gode anlegg er ett av flere virkemidler for økt fysisk aktivitet. Gode anlegg skal legge til rette for organisert idrett. Men vel så viktig er utvikling av anlegg som kan stimulere til uorganisert aktivitet. Utvikling av anlegg og områder for egenorganisert aktivitet og ikke minst lavterskeltiltak vil være viktige satsingsområder framover.

Undersøkelser viser at det den fysisk aktive befolkningen i hovedsak foretar seg, er å gå tur, sykle, gå på ski og delta i mosjonsgrupper, og at hovedmålet med aktiviteten er å holde seg i form. Dette bør også gjenspeiles i utviklingen videre framover, hvor det bør satses på sikring av attraktive og tilgjengelige turstier, gangs-/sykkelstier, grønne korridorer og friluftsområder i alle områder i kommunen. Spesielt må dette vurderes i forbindelse med tettstedutvikling. Det er derfor viktig at legges til rette for fysisk aktivitet og naturopplevelser i arealplanlegging og arealforvaltning. Det er i 2017 gjort en kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Krødsherad kommune (K-sak 10/18). Denne gir kommunen et viktig kunnskapsgrunnlag for å vurdere friluftslivsinteressene i areal- og dispensasjonssaker og i andre relevante sammenhenger.

Det er viktig at det legges til rette for universell utforming av anlegg og områder, slik at fysisk aktivitet faktisk er oppnåelig for alle, uavhengig av alder og funksjonsnivå. Bedret tilgjengelighet kan også oppnås gjennom kart, skilting o.a. form for markedsføring av disse områdene/anleggene.

Skigåing er en viktig aktivitet for mange, og det er meget gode muligheter for dette i kommunen. Skiløypeprepareringen nede i bygda utføres av Krødsherad idrettslag, med støtte fra kommunen. På fjellet har Norefjell skisenter ansvaret. Dette arbeidet må sikres også i neste planperiode.

5.4 STATUS EKSISTERENDE ANLEGG

Følgende anlegg for idrett og fysisk aktivitet er registrert i kommunen pr. mai 2018. Plassering av de permanente anleggene finnes på kart på www.idrettsanlegg.no

NORESUNDANLEGGET

- Fotballbane, gress
- Friidrettsbane, grus
- Lagerbygg til idrettsmateriell, samt kiosk
- Svømmehall (bassengstørrelse 12,5 x 8.5 meter)
- Gymnastikksal/samfunnshus (20 x 9 meter)
- Garderobeanlegg for svømmehall, idrettsplass og gymnastikksal
- Aktivitetsanlegg ved Noresund skole og Noresund barnehage
- Scansis løkke

NORESUND LYSLØYPE

- Lysløype mellom elverksbygget og Norefri (3,8 km)

KRØDERENANLEGGET

- Kunstgress fotballbane (Spilleflate 59 x 39 meter)
- Lysløype (4,5 km)
- Skistadion som utgangspunkt for lysløype og skiløyper i Holleia
- Speakerbu
- Garasje for tråkkemaskinen
- Scansis løkke
- Sandhåndballbane
- Skileikområde
- Sykkelleikområde
- Gapahuk
- Aktivitetsområde ved Krøderen skole og Krøderen barnehage

KRØDSHERADHALLEN

- Innendørs håndballbane (26 x 54 meter)
- Sprintfelt
- Trimrom/styrketreningsrom
- Garderober

ORIENTERINGSKART

- Norefjell- Djupsjøen (1976)
- Glesnemoen (1983)
- Krøderen (1995)
- Noresund (1995)
- Sandumseter (2012)
- Bøseter (2012)
- Norefjell sør (2013)

ANLEGG OG TILRETTELEGGINGER FOR FRILUFTSLIV

- Merket turløypenett i skogsterreng og fjellterreng på Norefjell
- Høgevarde turisthytte (DNT Drammen og Omland)
- Merket turløypenett i skogsterreng i Holleia.
- Grønknutkoia (DNT Ringerike) (Ringerike kommune)
- 17 «postkassemål» på topper og utsiktspunkter fordelt over hele kommunen
- Skogsti Bjertnes
- Tursti fra "Den Gamle Mester"/Hanserudveien til Bukkåsen
- Kulturløype/tursti Ringnes – Breivik – Skola
- Tursti Krøderen fra Tufta til Femtjenna
- Tursti Krøderen til Kleivavarden
- Tursti fra Skinneshøgda til Fyranflaget
- Tursti Prestveien fra Heslia til Thales i Sigdal
- Tursti Prestveien fra Hovden til Ramstad i Sigdal
- Tursti langs Bjøreelva fra Bjørebrua til D ynge på Runnskogen
- Tursti Setervegen fra Fosslia til Noresetra
- Tursti fra Ørgenvika stasjon, via Dugurdsnatten til Blodfjell
- Tursti "Postveien" fra Haugerud til Havikskogen på Ringerike
- Tursti Fiskebekk til Hestejuvnatten (Flå kommune)

SKINNESMOEN

- Stevneplass/idrettsbane
  - Klubbhus/lagerbygg. Kiosk, lager, scene og dansegulv
  - Toalett/Garderobeanlegg (Sameie mellom grunneier, Krødsherad Idrettslag og Bygdemusikkens venner.

LANGERUD SKYTESENTER

- 100 m rifle, 10 skiver
- 200 m rifle, 10 skiver
- 100 m elg bane
- Nordisk trap / jeger trap, bane 1, 2 og 3
- Pressbane
- Skytterhus 280 m2
- Klubbhus 25 m2

NOREFJELL

- 13 skiheiser
- 26 nedfarter
- 2 stk. skistue/varmestue med kafeteria og toaletter
- 10 km tilrettelagte turveier
- Gapahuk «Kjærlighetshaugen»
- Inntil 120 km preparerte skiløyper

NOREFJELL GOLFKLUBB

- 18 hulls golfbane. (Par 70.)
- Vanningsanlegg
- Klubbhus / Adm. Bygning

ØVRIGE ANLEGG

- Lokaler for styrketrening og spinning i kjelleren på Spar, Noresund. Driftes av KIL's styrkegruppe
- Skiløype langs vestsiden av fjorden fra Noresund til Krøderen
- Skiløype Hovden
- Øvrige skiløyper som prepareres på privat initiativ
- Lekeplass på Briskåsen
- Lekeområde Rud/ Fagernesfeltet på Noresund
- Lekeplass på Glesnemoen

5.5 UTFORDRINGER

Selv om oppslutningen om lag/foreninger innen idrett og fysisk aktivitet har holdt seg relativt stabil i Krødsherad kommune i forrige planperiode, viser nasjonale trender at befolkningen har blitt mer inaktiv. Samfunnsendringer over tid har gjort oss til et mere stillesittende folk.

Sammenhengen mellom trivsel, helse og fysisk aktivitet er dokumentert, og det vil derfor bli viktig å legge til rette for-, og stimulere til økt fysisk aktivitet i de gruppene av befolkningen som er minst aktive.

Forholdet mellom idrett, egenorganisert fysisk aktivitet og kommersielle interesser er endret. Tidligere foregikk det meste av treningen i idrettens og idrettslagenes regi. I dag er trening på egen hånd den viktigste treningsformen, tett fulgt av private helse- og treningsstudio. Det er nødvendigvis ikke negativt, men det må hensyntas i planleggingen.

Flere yngre aktive faller fra den organiserte idretten. Det oppgis som en årsak til at barn/unge slutter er at det er for stort prestasjonskrav og for mange treninger/kamper. Det må derfor vurderes tiltak hvor hovedfokus ligger på egenorganisert fysiske aktivitet og ikke på resultater.

Det er viktig å fange opp de som faller fra. Fokus må rettes mot folkehelsegevinsten ved fysisk aktivitet og det må legges til rette for at hele befolkningen – uansett alder, kjønn eller sosial gruppe – er fysisk aktive. En satsing på forebyggende helsearbeid ved å stimulere og tilrettelegge for fysisk aktivitet er en viktig oppgave. For å oppnå dette er det viktig at kommunen og frivillige lag/foreninger fortsetter å samarbeide og utfylle hverandre slik at alle grupper av befolkningen nås. Mer forebygging og mindre reparasjon må være viktig for kommunens innsats på området.

6. MÅL OG STRATEGIER FOR KRØDSHERAD KOMMUNES SATSING PÅ IDRETT, FYSISK AKTIVITET OG FRILUFTSLIV.

Kommunedelplanens mål for planperioden 2018 – 2022 tar utgangspunkt i tidligere vedtatt Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2013-2017. Det legges samtidig vekt på å forankre plandokumentets målsettinger i øvrig gjeldende kommunalt planverk, samt sentrale og regionale føringer.

Kommunedelplanen skal bidra til:

- Motivere den enkelte til å drive fysisk aktivitet.
- Opplevelse av bevegelsesglede og mestring.
- Økt fysiske aktivitet blant befolkningen i Krødsherad kommune.
- Fremme folkehelsearbeidet i kommunen.
- Samordne og koordinere både innad i kommunen, innad i regionen og med andre aktører som frivillige lag og foreninger.
- Legge føringer for å sikre arealer for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
- Avklare oppgaver, ansvar og økonomiske forpliktelser ved utbygging, drift og aktiviteter.

6.1 HOVEDMÅL

Hele Krødsherads befolkning er fysisk aktive gjennom daglige gjøremål, egenorganisert aktivitet og deltakelse i organisert idrett og friluftsliv.

Det er aktiviteten som er det endelige målet. Alle kryllinger skal motiveres til-, og gis mulighet til å kjenne på gleden ved å drive fysisk aktivitet. «Tilfredsheten ved at man kan glede seg over at man orker å bli sliten.» Bygging av anlegg, utvikling av områder og tilrettelegging er kun virkemidler for å nå dette endelige målet. Dette gjelder uansett form for fysisk aktivitet; fra organisert eliteidrett til egenorganiserte aktiviteter og friluftsliv. I dette perspektivet er de like viktig.

Formuleringen ”hele” er en synliggjøring av at også mennesker med nedsatt funksjonsevne skal sikres gode muligheter for aktivitet. Universell utforming er derfor et viktig element i all utvikling av anlegg og områder.

6.2 DELMÅL

Krødsherad kommune skal bidra til økt fysisk aktivitet for alle innbyggerne i kommunen

Strategier:

- Aldersgruppen barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år) skal prioriteres ved tilrettelegging for-, og planlegging av anlegg og områder for fysisk aktivitet.
- Lavterskeltilbud og tilrettelegging for egenorganiserte aktiviteter skal ivaretas gjennom utvikling og utbygging av anlegg og områder.
- Kommunens anlegg skal stilles kostnadsfritt til disposisjon for frivillige lag og foreninger.
- Frivillige lag/foreninger skal stimuleres til å opprettholde og videreutvikle mangfoldet av aktivitetstilbudet på lokalt nivå, primært for barn og ungdom, men også for voksne, både for breddeaktivitet og for toppidrett.
- Gi økonomisk driftstilskudd til lag og foreninger gjennom årlig tildeling av kulturmidler.
- Gi økonomisk støtte til trener- og lederutdanning innenfor den organiserte idretten.
- Bidra til et tverrfaglig samarbeid for å oppnå et helhetlig aktivitetstilbud, hvor både lag/foreninger, kommunen og andre offentlige etater inkluderes.
- Alle mennesker, også mennesker med særskilte behov, skal ha mulighet til å delta på aktiviteter.

7. ANALYSE AV LANGSIKTIGE OG KORTSIKTIGE BEHOV FOR BÅDE ANLEGG OG AKTIVITET

Det fastslås i hovedmålsettingen at det er aktiviteten som er det endelige målet. Bygging av anlegg og utvikling av områder er kun virkemidler for å nå dette endelige målet.

Det må hele tiden være et mål å stimulere til-, og å legge til rette for aktivitet; langs hele skalaen fra "lavterskeltilbud", via egenorganisert aktivitet til organisert eliteidrett. Gode anlegg skal bidra til dette. Når det gjelder den organiserte delen av idretten er det også viktig å ha fokus på å utdanne og utvikle gode ledere og trenere.

Det koster å bygge anlegg, og det koster å drifte anlegg. Det er derfor viktig å stille seg spørsmål som:

1. Hvilke typer anlegg for idrett og fysisk aktivitet er det er viktig at finnes i nærheten til ethvert lokalsamfunn/tettsted?
2. Hvilke type anlegg bør finnes i kommunen?
3. Hvilke typer anlegg bør regioner samarbeider om på tvers av kommunegrenser?

I 2018 er folk mer mobile enn noen gang tidligere. Det bør innebære at man også må akseptere å forflytte seg over kommunegrenser for å finne gode spesialanlegg.

Aktivitet er ikke alltid avhengig av store og kostbare anlegg. «Postkasseturer» og turforslag beskrevet på www.ut.no åpner muligheten til både mosjonering og det å bli bedre kjent i hele kommunen. Dette er et viktig tiltak i et folkehelseperspektiv.

8. MÅLSETNING FOR ANLEGGsutbygging og sikring av AREALER FOR IDRETT OG FRILUFTSLIV

8.1 HOVEDMÅL

Krødsherad kommune skal aktivt bidra til å legge til rette for gode anlegg og områder for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv for alle kommunens innbyggere.

8.2 NÆRMILJØANLEGG OG ORDINÆRE ANLEGG I KRØDSHERAD

- Nærmiljøanlegg ved barnehager, skoler og i bo-områder skal prioriteres.
- Eksisterende anlegg og områder tilrettelagt for idrett og fysisk aktivitet skal ivaretas gjennom rehabilitering og godt vedlikehold.
- Det skal arbeides for at lag/foreninger som investerer i-, og drifter store kostnadskrevende anlegg skal gis gode rammevilkår.
- Universell utforming skal legges til grunn ved utbygging av anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet.
- Grønne korridorer, turstier, gang-/sykkelstier o.l. skal bidra til trygg adkomst til skoler, barnehager, idrettsanlegg og friluftsområder, samt utgjøre et attraktivt nett av trygge, opplevelsesrike og miljøvennlige ferdselsårer mellom sentrumsområdene, ut i utmark, kulturlandskap, strandsoner m.v.
- Ved arealplanlegging og arealforvaltning skal det sikres områder og anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

8.3 REGIONANLEGG / INTERKOMMUNALE ANLEGG

- Krødsherad kommune skal innenfor Regionrådet for Midt – Buskerud samarbeide om å bygge større spesialanlegg.
- I Krødsherad er det i dag gode anlegg for alpint og golf. Det bør vurderes om disse anleggene bør videreutvikles og få status som regionale / interkommunale anlegg.
- Krødsherad bør ha en ambisjon om å etablere konkurranseløyper og stadion med internasjonal standard for langrenn på Norefjell. Dette bør få status som regionalt / interkommunalt anlegg.

9. ØKONOMIPLAN KNYTTET TIL DRIFT OG VEDLIKEHOLD AV EKSISTERENDE OG PLANLAGTE ANLEGG.

Utgangspunktet er at anleggseiere selv har det økonomiske ansvaret for drift og vedlikehold av egne anlegg. Krødsherad kommune har således dette ansvaret for sine anlegg; Krøderenanlegget og Noresundanlegget

Krødsherad kommune er avhengig av god samhandling med frivillige organisasjoner. Organisering og tilrettelegging av aktivitet gjøres i all hovedsak av frivilligheten. Utvikling av anlegg og finansiering av disse er samarbeid hvor hovedregelen er 1/3 spillemidler, 1/3 kommunal finansiering og 1/3 egenandel/dugnad fra den aktuelle foreningen. Denne modellen for spleiselag skal legges til grunn også i fortsettelsen.

Krødsherad kommune yter følgende tilskudd til drifting og vedlikehold av idrettsanlegg:

- Kulturmidler til fordeling til lag og foreninger. Årlig pott på 100.000 kr.
- Eier av løypeprepareringsmaskin. Denne stilles til disposisjon for Krødsherad Idrettslag
- Dekker kostnader KIL har for oppkjøring av skiløyper i bygda: 60.000 kr pr. år.
- Tilskudd til KIL for vedlikehold av gressmatta på Noresund stadion: 12.000 kr pr. år.
- Kommunen tilbyr gratis bruk av kommunale anlegg til lag, foreninger og ikke kommersielle mosjonsgrupper. Dette gjelder idrettsanlegg, samfunnshus, gymsal, svømmehall og skolelokaler.
- Krødsherad kommune leier tid i Krødsheradhallen til kroppsøvingstimer ved Krøderen skole.
- Krødsherad kommune har leieavtale med grunneiere på tre badeplasser.
- Krødsherad kommunestyre har i sak 109/17 (Budsjett 2018) vedtatt å finansiere preparering av skiløyper på Norefjell med 400.000 kr.

Infrastrukturfond Norefjell (IFN) er et fond etablert av Krødsherad kommunestyre. IFN har som formål:

- Gjennomføre felles infrastrukturtiltak innen kommunedelplan for Norefjell. Dette skal finansieres med innbetalte bidrag til fondet.
- Forvalte driftsmidler til tursti/skiløypernett og annen felles infrastruktur innen KDP Norefjell.
- Prioritere rekkefølge for gjennomføring av tiltak.

Styret i IFN består av 5 medlemmer hvorav Krødsherad kommunestyre oppnevner leder og to medlemmer. De to siste styremedlemmene velges blant bidragsyttere (grunneiere og utbyggere) I tillegg kan Norefjell Skisenter være representert med et styremedlem med tale og forslagsrett, men ikke stemmerett. Brukere/turister kan være representert med et styremedlem med tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett. Denne representanten oppnevnes av DNT Drammen og Omland, og Krødsherad idrettslag i fellesskap. Krødsherad kommune besørger sekretariat, regnskap, revisjon for IF Norefjell.

Infrastrukturfond Norefjell forvalter en avtale inngått mellom Krødsherad kommune og Norefjell Skisenter om oppkjøring av alle skiløyper på Norefjell. Total årlig kostnad varierer fra ½ til 1 million kroner. Finansieres dels av Norefjell skisenter, dels av Krødsherad kommune, dels gjennom frivillige bidrag og dels fra IFN. I tillegg finansierer IFN oppkjøring av Noresund lysløype. Arbeidet utføres av Krødsherad Idrettslag. Dette finansieres pr. tur hvor kommunens/idrettslagets løypeprepareringsmaskin benyttes. Kostnad vinteren 2017/2018 var 20.400 kr.

10. PRIORITERT HANDLINGSPROGRAM FOR UTBYGGING AV IDRETTS- OG FRILUFTSANLEGG 2018 - 2022

Det har kommet innspill til handlingsprogrammet fra Krødsherad Idrettslag. Disse er hensyntatt i prioriteringen av utbygging i planperioden. Følgende tiltak prioriteres i planperiodens år 1:

Prioritet	Anlegg	Søker	Totalkostnad	Søknadssum
1	Rehabilitering Krødsheradhallen	Stiftelsen Krødsheradhallen	4 500.000 kr	1 500.000 kr
2	Rehabilitering lysløype Noresund	Krødsherad Idrettslag	1 500.000 kr	500.000 kr

11. UPRIORITERT LISTE OVER LANGSIKTIGE BEHOV FOR ANLEGG

Alle lag og foreninger i kommunen som er kvalifiserte til å søke om spillemidler er oppfordret til å signalisere behov for nye anlegg, samt rehabilitering av eksisterende anlegg. Følgende tiltak er spilt inn, og føres på uprioritert liste over langsiktige behov for anlegg. Prioritering foretas ved årlig planrullering:

- Trampolinehall
- Utvidelse av lysløype på Krøderen
- Nytt klubbhus Skinnemoen
- Opparbeiding, merking og tilrettelegging av stier og løyper i hele bygda.
- Rulleskiløype på Krøderen
- Langrennsanlegg til trening og konkurranser på Norefjell
- Nærmiljøanlegg for egenorganisert aktivitet
- Rehabilitering av friidrettsbane Noresund.

12. NOEN BEGREPER

Idrett

Med idrett forstås aktivitet i form av trening eller konkurranse i den organiserte idretten.

Fysisk aktivitet

Enhver kroppslig bevegelse utført av skjelettmuskulatur som resulterer i en økning i energiforbruket utover hvilenivå. Fysisk aktivitet benyttes som overordnet begrep og inkluderer alle former for fysisk utfoldelse, som for eksempel arbeid, idrett, mosjon, friluftsliv, lek, trening, trim, kroppsøving og fysisk fostring. Personer som både i yrke og fritid sitter mye stille og i stor utstrekning benytter motorisert transport, karakteriseres som fysisk inaktive. (Store medisinske leksikon)

Friluftsliv

Friluftsliv defineres som opphold og fysisk aktivitet i friluft, i fritiden, med sikte på miljøforandring og naturopplevelse. Kulturdepartementet har valgt å la friluftsliv inngå i begrepet fysisk aktivitet.

Ordinære anlegg

Ordinære anlegg er anlegg som i hovedsak er knyttet til konkurranse- og treningsvirksomhet for organisert idrettslig aktivitet. De tekniske krav til mål og utforming av anleggene tar utgangspunkt i konkurransereglene til de enkelte særforbund. Det vil si at for å få tilskudd må anleggene som hovedregel kunne brukes til å avvikle konkurranser innenfor de aktivitetene anlegget er ment for. Det kan som hovedregel søkes om tilskudd som tilsvarer inntil 1/3 av godkjente kostnader, det vil si kostnader for prosjektet som knytter seg til selve aktivitetsanlegget. Noen anleggstyper kvalifiserer til tilskudd på inntil 50 % av godkjente kostnader. Dette gjelder turveier/-løyper og –stier, og enkelte spesielle tiltak. Kostnader til tribuneanlegg, veier og parkeringsplasser, kjøp av grunn, eiendomsgjerder og forskjellige avgifter kan ikke regnes med i tilskuddssammenheng.

Nærmiljøanlegg

Nærmiljøanlegg er utendørsanlegg som ikke er spesielt tilrettelagt for organisert konkurranseidrett, men hvor målsettingen er åpne og tilgjengelige aktivitetsanlegg for alle, beregnet for egenorganisert fysisk aktivitet. Anleggene er ofte samlokalisert med skoler, og skal ligge i områder der folk bor og/eller oppholder seg. Ordningen retter seg først og fremst mot anlegg for barn og ungdom i alderen 6-19 år. For nærmiljøanlegg kan det søkes om tilskudd på inntil 50 % av godkjent kostnad. Øvre grense for tilskudd er satt til 300 000 kroner per anleggsenhet.

Hvem kan søke spillemidler

Kommuner, fylkeskommuner, foreninger og organisasjonsledd knyttet til Norges Idrettsforbund, sammenslutninger organisert under Norges Jeger- og Fiskerforbund, DNT, Norges Bilsportforbund eller Det frivillige skyttervesen, stiftelser og kommunale foretak som eies av søknadsberettiget organisasjon, velforeninger og borettslag (kun nærmiljøanlegg), Friluftsråd. Det er et grunnleggende prinsipp at tilskudd i form av spillemidler ikke skal danne grunnlag for fortjenestebasert eierform.